

Nationale Boomgaarden Stichting v.z.w.

Vereniging voor pomologie, boomgaard- en landschapsbeheer

(staatsblad 18 feb. 1986 – 18 dec. 1986) zetel: Limburgs Universitair Centrum – 3590 Diepenbeek

Leopold-III-sstraat 8 3724 Vliermaal, tel: 012/391188; fax: 012/747438

E-mail: info@boomgaardenstichting.be Website: www.boomgaardenstichting.be

HOOGSTAMNIEUWS 2007-3

VOORWOORD

Beste hoogstamliefhebber,

Vanaf nu is onze vernieuwde webstek operationeel. We hebben een poging gedaan om met behulp van dit handige, moderne communicatiemiddel een instrument aan te reiken voor een betere informatie van iedere geïnteresseerde in fruit en hoogstam.

Binnenkort is het ook weer planttijd. Denk je eraan een boomgaard aan te leggen of uit te breiden, bestel dan tijdig onze plantfolder voor het nieuwe seizoen.

Wil je eerst kijken en proeven vooraleer een definitieve keuze te maken, kom dan naar één van de talrijke activiteiten die we in de loop van de volgende maanden inrichten over het hele Vlaamse land en daarbuiten.

Ludo Royen - voorzitter

Tips en Trucs

Vraag je je af of het nog zin heeft om aan een oude fruitboom nog snoeiwerken te verrichten, laat je dan leiden door de gezondheidstoestand en de natuurlijke levensverwachting van de soort:

- appel hoogstam: tot 100 jaar
 - peer hoogstam: tot 300 jaar
 - zoete kers hoogstam: tot 120 jaar
 - krik hoogstam: tot 60 jaar
 - pruim hoogstam: tot 70 jaar
 - okkernoot hoogstam: > 300 jaar
 - perzik hoogstam: tot 30 jaar
 - tamme kastanje: > 1 000 jaar
- Gezonde bomen met een functionele levensverwachting van > 15 jaar en voldoende ruimte,
- beschadigde bomen of bomen met gebreken die door verzorging geschikt gemaakt kunnen worden voor behoud van > 15 jaar,
- bomen met een speciale historische, herinnerings- of zeldzaamheidswaarde die inspanningen waard zijn om hun behoud op middellange termijn te verzekeren, verdienen allen uw aandacht en inspanning.

Winterbemesting

Bomen die een overvloedige vruchtdracht hadden kan je best nu bemesten opdat ze de nodige reservestoffen kunnen opslaan voor het volgende groeiseizoen.

Nu stalmest toedienen bevordert de vorming van bloemknoppen.

Wel opletten met een te grote dosis stikstof onder welke vorm dan ook. Dit zou kunnen zorgen voor een extra groeistimulus van het jonge hout wat onvoldoende zou afharden in de winter.

Hoogstamnieuws wordt gratis bezorgd aan alle boomgaardeigenaars en fruitliefhebbers die dit wensen. Aanmelden kan via een e-mail naar info@boomgaardenstichting.be, een telefoontje naar 012 39 11 88 of een briefje naar NBS – Leopold III-sstraat nr 8 – 3724 Vliermaal.

Indien u hoogstamnieuws niet langer wenst te ontvangen kan u zich via dezelfde kanalen afmelden.

Wettelijke plantafstanden

De wettelijk te respecteren afstand tot de perceelsgrens voor de aanplant van fruitbomen wordt in België geregeld door twee wetgevingen:

- plaatselijke gebruiken in de streek of gemeente (deze gebruiken zijn gekend bij uw lokale vrederechter),
- het veldwetboek, indien er geen lokaal reglement gekend is.

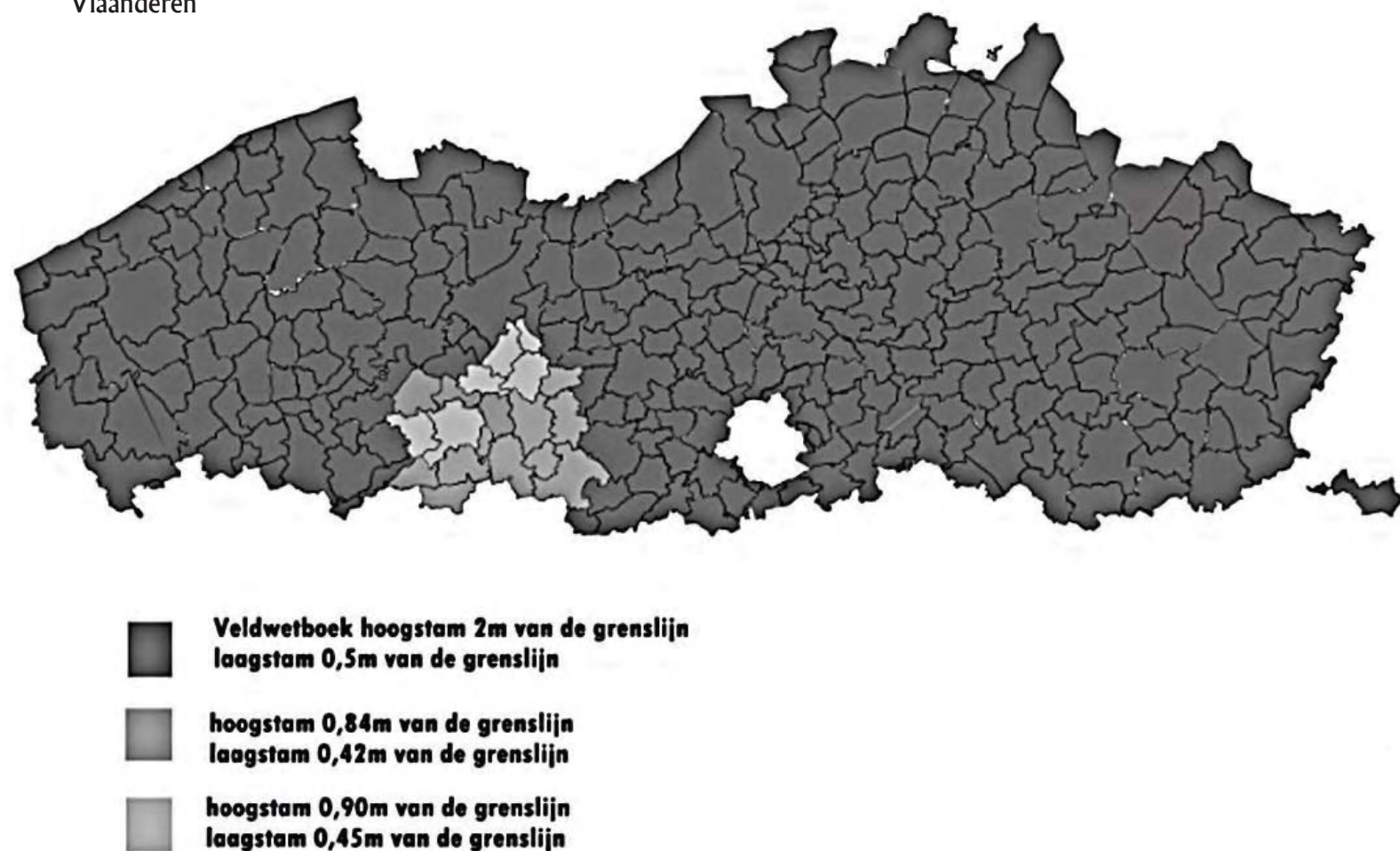
Voor een goed beheer zijn de wettelijke minima echter nogal aan de lage kant. De helft van de geadviseerde plantafstand is een goede richtlijn om het onderhoud goed van op eigen terrein te kunnen blijven doen als de bomen volwassen zijn.

Onderstaand kaartje geeft een duidelijk overzicht van de geldende plantafstanden voor fruitbomen in Vlaanderen

Om te bepalen of de 2 m grens werd gerespecteerd meet men de afstand vanaf de perceelsgrens tot aan het middelpunt van de boomstam.

Fruitbomen van welke soort ook mogen als leibomen, aan elke kant van een muur tussen twee erven geplant worden zonder dat een afstand in acht wordt genomen. Is die muur niet gemeen, dan heeft wel alleen de eigenaar het recht hem als steun voor zijn leibomen te gebruiken.

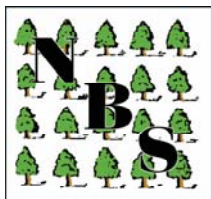
Je geboor kan je ten allen tijde verplichten overhangende takken af te zagen of doorschietende wortels weg te hakken. Vruchten die vanzelf op het eigendom van je geboor vallen, behoren je geboor toe, hij/zij mag echter zelf geen vruchten oogsten.

Reinigen van bewaarkisten

Binnenkort begint de pluk van het bewaarfruit weer. Zoals het zich laat aanzien zal dat dit jaar vroeger zijn dan andere jaren. Tijdig de bewaarplaats en de bewaarkisten reinigen is dus de boodschap. Schuur de kisten en de bewaarplaats met een reinigende en antiseptische oplossing (zoals javel of bleekwater) en laat ze goed drogen. Denk eraan dat in kisten waarin in voorgaande jaren rottend fruit heeft gezeten, de sporen van de rottingsschimmels nog aanwezig zijn in het hout. Vermijd het hergebruik van deze kisten. Voorkom naar de toekomst liever dit probleem door regelmatig het opgeslagen fruit te controleren en rottende vruchten tijdig te verwijderen.

Kleine gebreken zoals loszittende en gebroken plankies kunnen nu ook nog hersteld worden.

Nationale Boomgaarden Stichting v.z.w.

Vereniging voor pomologie, boomgaard- en landschapsbeheer

(staatsblad 18 feb. 1986 – 18 dec. 1986) zetel: Limburgs Universitair Centrum – 3590 Diepenbeek

Leopold III-straat 8 3724 Vliermaal, tel: 012/391188; fax: 012/747438

E-mail: info@boomgaardenstichting.be Website: www.boomgaardenstichting.be

Basiscursus hoog- en laagstamfruitteelt 2007-8 West-Vlaanderen Rassenkeuze, aanplant, snoei, vermeerdering en verzorging

Donderdag 25 oktober 19 u. - 22 u.	Variëteitenkeuze – oogsten en bewaren – bestuiving Binnenles - theorie
Donderdag 22 november 19 u. - 22 u.	Grondbewerking – planttechnieken – principes van de snoei Binnenles – theorie
Donderdag 10 januari 19 u. - 22 u.	Enten en fysiologie van de boom Binnenles – praktijk
Zaterdag 23 februari 09 u. - 12 u.	Snoei van jonge bomen – vormsnoei Buitenles - praktijk
Zaterdag 15 maart 09 u. - 12 u.	Sleunen en renovatie van oudere bomen Buitenles – praktijk
Zaterdag 31 mei 09 u. - 11 u.	Herkennen en behandelen van ziekten en plagen Binnenles – theorie
Zaterdag 31 mei 11 u. - 13 u.	Herkennen en behandelen van ziekten en plagen Buitenles – praktijk
Zaterdag 28 juni 09 u. - 12 u.	Zomerveredeling (oculeren en chipbuddes) Buitenles - Praktijk
Zaterdag 09 augustus 09 u. - 11 u.	Zomersnoei Buitenles – praktijk
Zaterdag 09 augustus 11 u. - 12 u.	Examen en afronding cursus Binnenactiviteit
(Locatie en tijdstip nog te bepalen)	Uitreiking getuigschriften Tijdens een publieksactiviteit

Deze cursus geeft recht op een door het Ministerie van Landbouw en Visserij geïssueerd getuigschrift "Vorming en onderhoud van vruchtbomen en boomgaarden" in het kader van de naschoolse vorming.

Praktische informatie

Prijs: 75,00 euro voor niet-leden, 64 euro voor leden. Inbegrepen de uitgebreide cursusteksten. Deze som kan gestort worden op rekening 451-8525391-96 van de N.B.S. vzw. Gezien het aantal plaatsen beperkt is, is vooraf inschrijven en overschrijven aangewezen! Datum betaling geldt als bewijs van inschrijving.

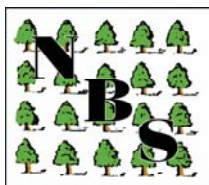
Binnenlessen gaan door in de lokalen van domein Beisbroek, Zeeweg 96 in 8200 Sint-Andries-Brugge.

Voor de buitenlessen wordt op dezelfde locatie verzameld, tenzij anders wordt afgesproken. Laarzen, waterdichte schoenen en aangepaste kleding zijn aanbevolen voor de buitenlessen! Indien mogelijk eigen gereedschap meebrengen voor de praktijklessen.

Voor meer inlichtingen en inschrijving kan u tijdens de kantooruren terecht op het NBS secretariaat aan de Leopold III-straat 8 te 3724 Vliermaal
tel: 012 39 11 88, fax: 012 74 74 38 of via e-mail: info@boomgaardenstichting.be

Met steun van de
Vlaamse overheid

Nationale Boomgaarden Stichting v.z.w.

Vereniging voor pomologie, boomgaard- en landschapsbeheer

(staatsblad 18 feb. 1986 – 18 dec. 1986) zetel: Limburgs Universitair Centrum – 3590 Diepenbeek

Leopold III-straat 8 3724 Vliermaal, tel: 012/391188; fax: 012/747438

E-mail: info@boomgaardenstichting.be Website: www.boomgaardenstichting.be

Fruitteelt cursus 2008 Limburg

Hoog- en laagstamfruitbomen, aanplanting, kweek, snoei en verzorging

- Zaterdag 23 feb. **Fruitbiologie en de fruitboom als levend organisme**
09 u. - 12 u. Binnenles in auditorium H2 van de Universiteit Hasselt, Campus Diepenbeek, Agoralaan, Gebouw D
- Zaterdag 01 maa. **Grondbewerking, planttechnieken en principes van de snoei**
09 u. – 12 u. Binnenles in auditorium H1 van de Universiteit Hasselt, Campus Diepenbeek, Agoralaan, Gebouw D
- Zaterdag 01 maa. **Vorm- en onderhoudssnoei**
13 u. - 16 u. Praktijkles in de Keizelboomgaard, Keizelstraat tussen huisnummers 38 en 40 te 3590 Diepenbeek
- Zaterdag 15 maa. **Sleunen van fruitbomen**
09 u. - 12 u. Praktijkles in de Keizelboomgaard, Keizelstraat tussen huisnummers 38 en 40 in 3590 Diepenbeek
- Zaterdag 19 april **Enttechnieken**
09 u. - 12 u. Praktijkles aan het NBS-secretariaat, Leopold-III-straat 8 in 3724 Vliermaal
- Zaterdag 07 juni **Herkennen van ziektebeelden en hun biologische bestrijding**
09.30 u. - 11.30 u. Binnenles in auditorium H1 van de Universiteit Hasselt, Campus Diepenbeek, Agoralaan Gebouw D
- Zaterdag 07 juni **Herkennen van ziektebeelden en hun biologische bestrijding**
11.30 u. - 13.30 u. Praktijkles in de Keizelboomgaard, Keizelstraat tussen huisnummers 38 en 40 in 3590 Diepenbeek
- Zaterdag 05 juli **Oculeren en chipbudden**
09 u. - 12 u. Praktijkles aan het NBS-secretariaat, Leopold-III-straat 8 in 3724 Vliermaal
- Zaterdag 23 aug. **Zomersnoei**
09 u. - 12 u. in de Enkelenberg boomgaard te Vliermaal. Samenkomst aan het NBS-secretariaat, Leopold-III-straat 8 in 3724 Vliermaal
- Zaterdag 4 oktober **Variëteitenkeuze en het oogsten en bewaren van fruit**
09 u. - 12 u. Binnenles met mogelijk tot proeven; in auditorium H1 van de Universiteit Hasselt, Campus Diepenbeek, Agoralaan, Gebouw D

Na de les “Variëteitenkeuze en het oogsten en bewaren van fruit” van 4 oktober volgt een examen dat recht geeft op een door het Ministerie van Land- en Tuinbouw geïssuëerd getuigschrift “Vorming en onderhoud van vruchtbomen en boomgaarden” binnen het kader van de naschoolse vorming.

Praktische informatie

Volledige cursus: 71,00 euro voor leden en 84,00 euro voor niet-leden. Som te storten op reknr. 451-8525391-96 van N.B.S. voor België, of A.P.R. 49.93.73.634 bij AMRO Maastricht voor NL.

Voor meer inlichtingen en inschrijving kan u tijdens de kantooruren -ma-do van 8 u. - 16.30 u. en vrij van 8 u. - 14.30 u.- terecht op het NBS secretariaat Leopold III-straat 8 in Vliermaal.

Laarzen of waterdicht schoeisel en aangepaste kleding zijn aanbevolen voor de praktijklessen!

De teelt van buitendruiven

31 jan. 2008 druiventeelt
19 u. - 22 u. theorieles

02 feb. 2008 druiventeelt
09 u. - 12 u. praktijks

De theorieles zal doorgaan in een lokaal van de Universiteit Hasselt, Campus Diepenbeek, Agoralaan, Gebouw D, 3590 Diepenbeek. De praktijkcursus vindt plaats in de NBS-"Padonck"-druivengaard gelegen naast de kerk van Borgloon centrum - Speelhof zn.

De deelnameprijs bedraagt 14,00 euro voor leden en 18,00 euro voor niet-leden. Te storten op reknr. 451-8525391-96 van NBS. Gelieve op voorhand in te schrijven gezien het beperkt aantal deelnemers!

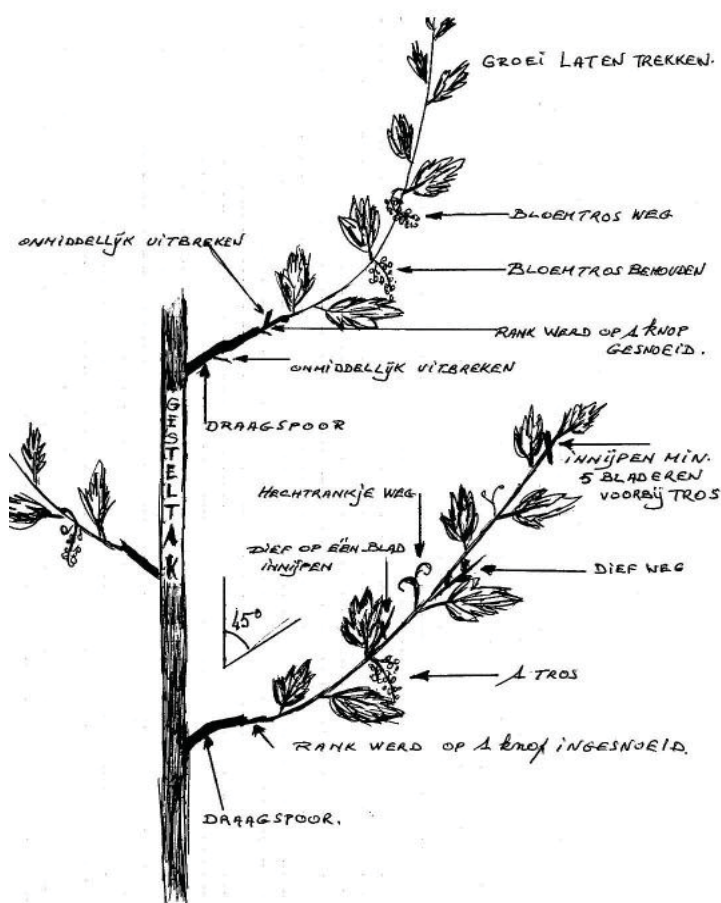
Plantverbanden

Er zijn verschillende redenen om een zekere ordening in een boomgaard te voorzien:

- bestuiving en vruchtzetting,
- boomgrootte,
- weersbestendigheid en beschutting,
- bloeitijdstip,
- historische patronen,
- visuele aantrekkelijkheid,
- efficiëntie van beheer en pluk.

Plantdiepte

Bij de aanplant wordt zo diep geplant dat de wortelhals net onder de oppervlakte komt. Let op dat je de entplaats niet aanziet voor de wortelhals! De entplaats MOET nl. boven de grond blijven om de groei-eigenschappen van de onderstam te behouden.

Leivormen en zomersnoei

12 juni 2008 leivormen en zomersnoei
19 u. - 22 u. theorieles

14 juni 2008 leivormen en zomersnoei
09 u. - 12 u. praktijks

De theorieles vindt plaats in het Technisch Instituut "De Wijnpers", Mechelsevest 72 in Leuven.

De praktijks gaat door in de botanische tuin van Leuven, Capucijnenvoer 30.

De deelnameprijs bedraagt 14,00 euro voor leden en 18,00 euro voor niet-leden. Te storten op reknr. 451-8525391-96 van NBS.

Gelieve op voorhand in te schrijven gezien het beperkt aantal deelnemers!

Plantactie – Fruitrassen van vroeger voor mensen van nu

De NBS heeft opnieuw een uitgebreide folder klaar met verkrijgbare streek-eigen fruitrassen, afkomstig van entmateriaal uit de verzamelboomgaarden van de vereniging.

Naast de streek-eigen rassen is ook een uitgebreid assortiment aan bijzondere rassen en moderne ziekteresistente rassen verkrijgbaar.

Meer info vind je op de website of via het secretariaat van de NBS 012 39 11 88.

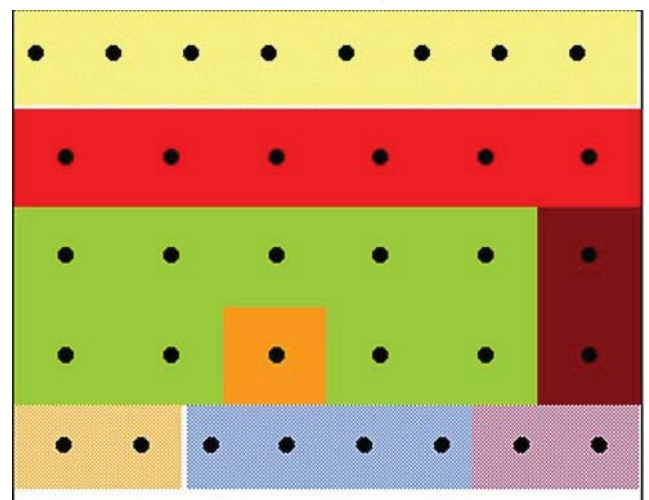
Plantafstanden

Bij de aanleg van een boomgaard is het zaak om voldoende afstand te bewaren tussen de bomen onderling en tussen de bomen en andere objecten. Uitgaande van een gemiddelde vruchtbaarheid van de bodem kunnen de onderstaande afstanden als richtinggevend beschouwd worden.

Voor zeer vruchtbare leembodems, of bij rijkelijk bemeste gronden worden de plantafstanden best met 20 - 25 % verhoogd en bij onbemeste, armere gronden mag de afstand met 20 % verkleind worden.

De afstanden zijn zodanig gekozen dat in volwassen toestand de boomkruinen mekaar niet raken. Dit komt zowel de vruchtkwaliteit als het beheer ten goede.

Soort	Halfstam	Hoogstam
Appel	8x8m	10x10m
Peer	7x7m	8x8m
Pruim	6x6m	8x8m
Kers	8x8m	10x10m
Perzik	4x4m	7x7m
Kriek	4x5m	10x10m
Kweeper	3x4m	6x6m
Amandel	5x6m	8x8m
Abrikoos	4x5m	7x7m
Peerlijsterbes	6x6m	8x8m
Mispel	5x5m	6x6m
Tamme kastanje	nvt	12mx12m
Walnoot	nvt	12mx12m
Moerbei	6x6m	8x8m
Nectarine	4x4m	6x6m

peer
zoete kers
appel
pruim

perzik
kwee + mispel
kriek
okkernoot

voorbeeld van een gemengde boomgaard

Bij de aanplant van een gemengde boomgaard kan de benodigde plantafstand berekend worden door de plantafstanden van de 2 naast mekaar voorziene fruitsoorten op te tellen en te delen door 2.

Een voorbeeld: In een hoogstamboomgaard kan een rij peren op $(8 + 10)/2 = 9$ m van een rij appels aangeplant worden.

Bewaarfruit

Het is geweten dat niet alle variëteiten voor een lange bewaring in aanmerking komen. Zo zal het voor appels zeker niet lukken om vroege zomervariëteiten als Oogstappel, James Grieses ... te bewaren. Vele wintervariëteiten daarentegen zijn echte bewaarkampioenen die zelfs tot in het voorjaar kunnen gehouden worden.

Peren bewaren nog iets moeilijker maar toch komen ook hier een aantal variëteiten in aanmerking voor een gewone natuurlijke bewaring.

Bewarend tot januari – maart hebben we bij de peren: Ganzebekken, Brusselse Dame, Beurré d'Hardenpont, Bézy de Chaumontel, Passe Colmar, Olivier des Serres, Doyenné d'Alençon, Winterdoyenné, Passe Crassane, Josephine de Malines, Beurré Sterckmans, Saint Germain d'Hiver, Jeanne d'Arc, Comtesse de Paris.

Nog langer bewaren: Bergamotte Hertrich, Bergamotte d'Esperen, Suzette de Bavay, Winterbergamotte, Saint Remy, Catillac en Belle Angevinne.

Bij de bewaarappels is er een ruimere keuze met onder meer volgende rassen: Cox, Jonathan, Boskoop, Winter Banana, Jacques Lebel, Sterappel, Winterrambour, Franse Bellefleur, Dubbele Bellefleur, Brabantse Bellefleur, Berglander, Eysdens en Gronsvelder Klumpke, Reinette de Chénée, Madame Macors, Speeckaert, Franse Reinette, IJzerappel, Keiing, Keuleman, Court-Pendu, Reinette à la Reine, Lemoenappel, Notarisappel, Groninger Kroon, Goldreinette von Blenheim, Reinette Baumann, Bramley's Seedling, Belle de Nordhausen, Bismarck, Witte Winter Calville, Trezeke Meyers, Grijs Winterreinette, Reinette du Canada, Pladei en Reinette Baumann.

Over het algemeen bewaren appels van hoogstam beter op natuurlijke wijze dan appels van bomen op zwakke onderstammen.

Pluk en sorteer zo mogelijk rechtstreeks in de definitieve bewaarkistjes dit voorkomt overbodig manipuleren van de vruchten, één der grootste oorzaken van bederf.

Grote vruchten bewaren minder lang dan normale en kleine vruchten. Sorteren op grootte en de grote vruchten eerst consumeren bespaart op uitval bij de bewaring.

Hoogstamsubsidies

Door omstandigheden bij het departement Landbouw en Visserij heeft de uitbetaling van de subsidies voor de dossiers met aanvangsjaar 2005 pas in de loop van de volgende weken plaats.

Aangezien de steunmaatregel ook volgend jaar nog wordt verdergezet kunnen er nog steeds aanvragen worden binnengestuurd voor het behoud van bestaande en de aanleg van nieuwe hoogstamboomgaarden.

Vanzelfsprekend staan wij ter beschikking voor advies bij aanleg of onderhoud en praktische hulp bij de administratieve afwikkeling.

Fruitaanbod seizoen 2007

Heb je zelf weinig fruit dan bieden wij u de mogelijkheid schudfruit voor sapverwerking of eetfruit te bekommen.

Het schudfruit is een mengeling van geschikte rassen met veel sap.

Bij het eetfruit kan u tot einde voorraad de volgende rassen bekommen:

Appels: Sterappel, keuleman, reinette baumann, boskoop, jacques Lebel, reinette Hernaut, bellefleurs, court pendu, ...

Peren: Conference, Jules d'Airolles, spikkelpeer, beurré Hardy, durondeau, comtesse de Paris en Léqipont.

Het fruit is afkomstig van onbespoten hoogstamboomgaarden. Voor bestelling en afspraak; bel naar het NBS secretariaat tijdens de kantooruren: 012 39 11 88.

Uitstap naar EUROPOM – Luxemburg op zaterdag 13 oktober

De EUROPOM fruitexpo is het belangrijkste evenement voor fruit, pomologie en landschap van dit jaar en gaat door van 12 tot 21 oktober in de LUXEXPO hallen te Luxemburg stad.

Om fruitliefhebbers optimaal de kans te geven deel te nemen aan dit gebeuren organiseren we op zaterdag 13 oktober een busuitstap naar EUROPOM

Er zijn 2 opstapplaatsen voorzien: -De carpoolparking nabij de E314 te Wilsele - Leuven
-De kantoen van Alk reizen Steenweg 170 te Alken - Limburg

Kostprijs voor deelname is € 25,00 en inschrijven kan door het overschrijven van dat bedrag op het rekeningnummer: 451-8525391-96 met vermelding "uitstap EUROPOM". Best meldt u uw deelname ook nog telefonisch aan het secretariaat op 012/39 11 88 om alle fouten uit te sluiten.

Stem op ons: In het kader van 1000 jaar fruit in Haspengouw is de NBS genomineerd.
U kan ons aan de overwinning helpen door te stemmen via de website www.1000jaarfruit.be

NBS-activiteiten 2007

- ⇒ zondag 07 oktober 13.00u - 17.00u informatiestand op ECODROOM, Rivierenhof Deurne
- ⇒ 13 - 21 oktober Europese fruittentoonstelling EUROPOM - Groothertogdom Luxemburg
- ⇒ zondag 14 oktober 14.00u - 17.00u Fruitrally - Sint-Pietersleeuw
- ⇒ zondag 14 oktober 10.00u - 17.00u deelname aan bezoekersdag Toyota Diest
- ⇒ donderdag 25 oktober- augustus 9-delige BASISCURSUS hoogstamfruit - Brugge
- ⇒ zaterdag 03 november 13.30u - 17.00u Initiatiecursus hoogstamsnoei - Hechtel-Eksel
- ⇒ zaterdag 24 november 09.00u - 17.00u Initiatiecursus hoogstamfruit - Bierbeek
- ⇒ zaterdag 15 december 09.00u - 17.00u Initiatiecursus hoogstamfruit - Wolvertem

WEES MILIEUVRIENDELIJK: BEZORG ONS UW E-MAIL ADRES ZODAT WE U HET HOOGSTAMNIEUWS ELECTRONISCH EN IN KLEUR KUNNEN TOEZENDEN